

Stwierdzeniem trywialnym wydaje się konstatacja, że język japoński pozostaje geograficznie (obszar występowania) i genetycznie (pokrewieństwo historyczne) odległy od języka polskiego. Taki stan rzeczy nie wyklucza bynajmniej pewnych typologicznych (określone cechy gramatyki kodu) podobieństw. W szczególności konstatacja taka odnosi się do licznych zjawisk, w ramach których przynajmniej współczesna japońszczyzna wykazuje, zaskakujące niekiedy, podobieństwa i regularności pewnych zjawisk, jakie można odnaleźć także we współczesnej polszczyźnie. Co więcej, podobieństwa te można także opisać w sposób systematyczny, z użyciem odpowiedniej metodologii fachowej.

Jednocześnie obserwacja licznych zjawisk japońskiej gramatyki zdaje się przekonywać, że co najmniej od kilkunastu dziesięcioleci opisy gramatyczne języka japońskiego lekceważą typologiczną charakterystykę tego języka. Taki stan rzeczy nie pozostaje prawdopodobnie bez związku z faktem, że język japoński, przynajmniej na przestrzeni ostatnich dwóch stuleci, opisywany był z użyciem metodologii języków o odmiennej charakterystyce typologicznej. Do języków tych należy zaliczyć przede wszystkim, w kolejności czasowego odgrywania przez nie dominującej roli w opisie gramatycznym japońszczyzny, język niderlandzki, niemiecki oraz angielski. Także współczesna dominacja angielszczyzny w roli *lingua franca*, języka domyślnego badań nad zjawiskami językowymi, przyczynia się raczej do braku rozpoznania pewnych zjawisk gramatycznych w japońszczyźnie. Te same zjawiska pozostają zarazem zrozumiałe lub zgoła oczywiste z punktu widzenia użytkowników języków o innych cechach typologicznych niż te wykazywane przez współczesny język angielski.

Ponadto, pomimo współczesnej dominacji jako języka domyślnego komunikacji międzynarodowej i międzykulturowej, język angielski trudno uznać za wzorcowy na tle języków świata. Stąd co najmniej opis zjawisk morfologicznych (dotyczących wewnętrznej budowy wyrazów) ulega w języku japońskim opisywaniem wyłącznie w terminach metodologii dostosowanej do angielszczyzny zniekształceniom.

Język angielski wykazuje liczne cechy izolujące (nieodmienność lub nikła odmienność jednostek słownikowych) oraz analityczne (jednostki rzeczywiste języka mogą składać się z licznych, łatwo wyodrębnialnych, samodzielnych składników). Stąd także użytkownicy języka angielskiego, niezależnie od tego, czy są oni językoznawcami, mogą nie wykazywać zrozumienia dla takich zjawisk, oczywistych na przykład dla użytkownika języka aglutynacyjnego lub fleksyjnego, jak deklinacja elementów imiennych czy syntetyczna koniugacja elementów czasownikowych, nie mówiąc już o takich zjawiskach jak polski aspekt (rodzaj czynności).

Nie jest wobec tego zjawiskiem dziwnym, że użytkownik (a często także i badacz) japońszczyzny wykształcony w tradycji opisowej angielszczyzny nie jest w stanie dostrzec w tym języku licznych zjawisk o charakterze systemowym, jakie nie występują w jego własnym języku. O ile raczej nie wpływa to na użycie języka przez użytkowników natywnych, liczne fakty gramatyczne pozostaną niezrozumiałe bądź trudno zrozumiałe dla zagranicznych studentów języka japońskiego. Także efektywne językoznawcze porównanie właściwości gramatycznych japońszczyzny i innych języków pozostaje znacznie utrudnione.

Polski leksykon japońskich terminów gramatycznych został zaprojektowany w celu osiągnięcia efektywnego rozwiązania problemów związanych z opisanymi niżej przypadkami niekompatybilności opisowych. Gdziekolwiek będzie to możliwe, niski poziom zróżnicowania (fonologia/morfologia) przedkładany będzie w treści leksykonu ponad poziom wyższy zróżnicowania (semantyka, składnia), na rzecz rozpoznania paradygmatów fleksyjnych, miast dążenia do definiowania niezliczonych znaczeń semantycznych lub syntaktycznych niuansów dotyczących odpowiednich elementów. Taki punkt widzenia pozostaje w zgodzie z aglutynacyjnym i syntetycznym charakterem zaszerogowania typologicznego japońszczyzny. Równolegle, w miejscach, gdzie zostanie to uznane za możliwe i uzasadnione, tradycyjna nieaglutynacyjna maniera opisu zostanie także przybliżona czytelnikowi leksykonu, w celu zapewnienia wyboru efektywniejszej z punktu widzenia jego potrzeb techniki opisu konkretnych zjawisk. Podobna metoda zastosowana zostanie w odniesieniu do rozwiązań dotyczących przeciwstawienia sylabicznych i niesylabicznych technik opisu.

Zarówno język japoński, jak i język polski to języki duże, grupujące kilkadziesiąt milionów użytkowników, nieograniczone jedynie w ich użyciu do obszaru zajmowanego przez Japonię i Rzeczpospolitą Polską. Również z tego względu zasadne wydaje się zapewnienie użytkownikom polszczyzny, jako języka fleksyjnego (z zaawansowaną odmianą jednostek słownikowych, obejmującą zarówno zmiany morfologiczne w obrębie semantycznego ich tematu, jak i końcówek gramatycznych) oraz syntetycznego (trudność wyodrębnienia poszczególnych składników jednostek wyrazowych) możliwości dostępu do adekwatnej terminologii i opisu gramatycznego języka japońskiego.